

En Israel

Dernièrement, tous les Rabbanim 'Habad admettent que ceux qui vont passer les fêtes en famille en Erets Israël :

- ne font qu'un jour de fête,
- Un jeune homme, une jeune fille, un homme marié, une femme mariée qui séjourne en Erets Israel sans sa famille, fera 2 jours de Fêtes.
- Toutefois, le Rabbi a répondu à quelqu'un qui lui annonçait qu'il passerait Pessa'h en Erets Israël, que sa décision n'était pas judicieuse, puisqu'elle aurait pour conséquence de lui faire perdre un jour de fête. (Un Jour une Pensée, 27 Adar 5770).

Israéliens à l'étranger

- Les israéliens qui passent les Fêtes à l'étranger avec leur famille feront les deux jours de fête.
- Un ou une célibataire, un homme marié, une femme mariée sans sa famille, qui séjourne à l'étranger respectera également 2 jours de Fêtes, excepté le Seder, le Kiddouch et la Tefilah des Fêtes.

Lire la suite ענין יום טוב שני של גליות

הוראת רבותינו נשיאינו ב"ר ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

וכתבו בזה באריכות ובפרטיות הגר"ל ביסטריצקי ז"ל, ויבלחט"א הרה"ג הרה"ח ר' ישראל יוסף שיחי' הענדל בקובץ הערות "אהלי תורה" (גליון תתקסז, והמשכו בגליונות תתקסט, תתקע).

והרה"ג הרה"ח רלו"צ שיחי' ראסקין מלונדון כתב קונטרס גדול ומסודר בענין זה², ונדפס בס' "נתיבים בשדה השליחות" ע' קה ואילך (ושם גם נסמן לכו"כ מקומות הדנים בענין זה, וגם מביא חלק מהם), ובדברינו לקמן הרינו משתמשים הרבה בדבריו (ובכ"מ כתבנו "ענין (מספר פלוני – כגון) יד" והכוונה להמובא בקונטרס זה ענף ד', ששם אסף כעמיר גורנה דברי רבותינו נשיאינו בענין זה).

ב. דברי הראשונים

בגמרא פסחים פרק מקום שנהגו בתחילתו מבואר באריכות דין ההולך ממקום שנהגו בו חומרא מסוימת למקום שבו לא נהגו בזה, או להיפך, כיצד עליו להתנהג. ושם מבואר ג"כ בענין יו"ט שני של גליות (נא סוף ע"ב):

אמר ל"י רב ספרא לרבי אבא, כגון אנא דידענא בקביעא דירחא, ביישוב לא עבידנא – מפני המחלוקת, במדבר מאי, אמר ל"י, הכי אמר רב אמי, ביישוב אסור במדבר מותר.

ובפירוש רש"י: "ביישוב לא עבידנא – מלאכה ביו"ט שני, הואיל ונהגו בו איסור, לא אשנה לעיניהם את המנהג". ובתוספות: "ביישוב לא עבידנא – אפילו בצינעא, ואפילו דעתו לחזור, דלא אפשר למלאכה בצינעא כמו שאר דברים".

והיינו שרב ספרא ה"י בבבל ודעתו לחזור לא"י, ושאלתו היתה לענין הנהגתו בהיותו בחוץ-לארץ. שבעצמו אמר שביישוב לא יעשה מלאכה, וכן פסקו לו להלכה (ורק במדבר מותר), ובטעמו של דבר דעת רש"י ותוס' שווים, שבעצם דינו הוא כמקום שבא משם, ורק במקום שיכול לבוא לידי מחלוקת צריך לנהוג כמקום שבא לשם. ובה חולקים רש"י ותוס' אם בצינעא אסור לו לעשות מלאכה, שלרש"י מותר (אפילו ביישוב) ולתוס' אסור, והטעם לזה הוא לא מפני שבעצם זה אסור, אלא

2. ויש לציין שם טה"ד המשנה הכוונה בע' קיט בתחלתו שורה 2, שצ"ל שם: סעיף ד' ל"א (היינו – לסעיף י"א).

הוראת רבותינו נשיאינו ביר"ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

ישראל נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם או לא. אמר לי, הכי אמר רב
אמי, ביישוב אסור במדבר מותר.

והוא מפרש "ביישוב (של א"י) לא עבידנא" ב' ימים, אלא הנני עושה
רק יום אחד בלבד, אבל מספקא לי' "במדבר א"י מהו לעשות" – שאעשה
שם ב' ימים, למרות שזהו "ביום שהוא ברור לי שהוא חול וכו'" (כי אילו
לא הי' ברור לו שהוא חול – הי' אסור לו לעשות מלאכה). ור' אבא אמר
לרב ספרא (בשם רב אמי) "ביישוב אסור, במדבר מותר" לו לעשות ב'
ימים, כי נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם³.

ועד"ז פירש הראב"ן (פסחים ס"י תלה) וז"ל: אמר לי רב חסדא לר'
אבא, אנא דידענא בקביעא דירחא, ובני מקומי עושין ב' ימים, כי קאזלינן
לארץ-ישראל דלית להו אלא חד יומא, ביישוב לא עבידנא משום חומר
מקום שאני שם, במדבר של ארץ-ישראל מי עבידנא ביום שהוא חול, מי
אמור רבנן בכה"ג במדבר נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם או לא.
וא"ל, הכי אמר ר' אמי, ביישוב אסור במדבר מותר.

והיינו שהר"ח והראב"ן מפרשים שכן חו"ל שבא לא"י ודעתו לחזור
אסור לו לעשות ב' ימים אפילו בצינעא, והוא מפני שיר"ט שני של גלויות
שונה מכל שאר ההלכות שיש בהם חילוקי מנהגים, שבזה לא אמרינן כלל
שנותנין עליו חומרי מקום שיצא משם⁴. וזה דלא כרז"ה.

בנוגע לדעת רש"י ותוס' וכו' – לכאור' מדלא פירשו לא כרז"ה (שיש
חומרא מיוחדת ביר"ט שני בחו"ל כי "הוא מנהג גדול כו'") ולא כראב"ן
(שבא"י אסור לנהוג יר"ט שני) משמע דס"ל שיר"ט שני הוא ככל שאר
המנהגות כולם בלי שינוי.

3. יל"ע בל' "במדבר מותר", שרק מותר לו לנהוג יר"ט שני, אבל אינו חייב בזה.
ואכ"מ. ובראב"ן דלקמן מפורש שכן חו"ל הנמצא בא"י אסור לו לעשות יר"ט שני כי
זוהי קולא, ועליו לנהוג יום אחד מטעם "חומר מקום אני שם". ויל"ע בטעם הדבר,
ואולי זהו מפני הנחת תפילין וכו'.

4. ובענין כן א"י שבא לחו"ל לא פירשו דעתם, ולכאורה לפי פשטות הסוגיא נותנים
עליו חומרי מקום שבא לשם מפני המחלוקת. ויל"ע בסיום דברי הראב"ן "ש"מ דדבר
שנוהגין בו איסור במדינת בבל בכל פרוהא אסור לשנות", דאולי הכוונה בזה שכן א"י
הבא לבבל בכל פרוהא, היינו אפילו במדבר, נותנין עליו חומרי המקום שבא לשם
(אבל ראה הערה 3), דלא כרז"ה שנפסק בשו"ע.

אבל דעת כ"ק אדמו"ר שאין מחלקים בזה – ראה ענין ר', והובא חלקו לקמן סעיף ו'.
ולפ"ז יל"ע מה נשתנה דין יר"ט שני משאר המנהגות. ואכ"מ.

הוראת רבותינו נשיאינו ב"ר"ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

וזמן חצות לילה... (כי עת רצון שלמעלה ויחודים עליונים שבקריאת-שמע ותפלה וקדושת שבת ויו"ט הוא למעלה מגדר המקום והזמן, רק שמאיר למטה לכל מקום ומקום זמנו הראוי לו. וזהו גם כן הטעם ששורה קדושה עליונה בחו"ל ביו"ט שני של גליות. ולכן גם בני ארץ-ישראל הבאים לחו"ל חייבים בקדושת היום אף שדעתם לחזור, כמו שנתבאר בהלכות יו"ט).

והנה רגיל לומר שאדה"ז בס"ז-ט מביא דעת הרז"ה, וכמצויין גם על הגליון.

אבל באמת אי"ז מדויק כ"כ, אלא פסק שם כהתוס', כי כמשנת"ל יש חילוק בין התוס' לרז"ה, שלדידי' הטעם שאסור (לבן א"י שבא לחו"ל) לעשות מלאכה אפילו בצינעא הוא "לפי שהוא מנהג גדול שפשט בכל הגולה", משא"כ להתוס' א"א לעשות מלאכה בצינעא גמורה. והיינו שלתוס' איסור המלאכה הוא מצד טעם צדדי, אבל אין היו"ט חל על בן א"י, משא"כ להרז"ה יש אצלו יו"ט מצד "המנהג הגדול".

ומאחר שאדה"ז כתב בפירוש שזה שאסור לעשות מלאכה בצינעא הוא "מטעם שנת' בסי' תס"ח", ושם נתבאר טעם התוס' (כנ"ל שם), הרי מוכח שאי"ז מטעמי דרז"ה, וכנ"ל⁶.

וי"ל שמ"ש במהדו"ב ש"גם בני א"י הבאים לחו"ל חייבים בקדושת היום" הוא לדעת הרז"ה, שהם חייבים ביט"ש בעצם, ולא רק מפני המחלוקת, כנ"ל (ס"ב). ואע"פ שלשונו הוא ד"הני דנחתי ממערבא אסור להו למיעבד עבידתא וכו", מ"מ י"ל שכוונתו שהם חייבים בכל עניני יו"ט שני (גם קידוש, תפילות וכו'), וכתב העיקר בזה שהוא איסור מלאכה (שהוא מצד קדושת היום, כמ"ש אדה"ז בסי' תצ"א ס"ג. וראה סי' תרמ"ט סעיף כא. סי' תס"ח ס"ה), אבל הוא הדין לכל שאר הדברים שהם מצד קדושת היום⁷. ולפ"ז היינו שבמהדו"ב פסק בהל' יו"ט כהרז"ה (לגמרי, ולא כבסי' תס"ח), ודלא כהתוס'.

6. אלא שמ"מ מציין (אדה"ז? כידוע השקו"ט בענין מי כתב המ"מ, ראה גם לקו"ש חיד"פ' ואתחנן ע' 24 הע' 28) לרז"ה (באם נאמר שאכן לזה הכוונה, כי לפנינו בדפוסים הישנים במ"מ איתא "הרר"ה") – כי (אולי) מציין (לפעמים) רק לכללות הענין ולא לפרטים המדויקים. ואכ"מ.

7. או שנאמר, שאע"פ שגם קידוש וכו' הם מצד קדושת היום (וכמ"ש בשעה"כ), מ"מ עיקר קדושת היום הוא לענין עשיית מלאכה, ורק לגבי זה יש "מנהג גדול". וראה לקו"ש ח"ח שיחה ג' לפ' נשא סוף סעיף ח בהערה. עיי"ש. ואכ"מ.

הוראת רבותינו נשיאינו ב"ר ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

ראשית – מפני שאינו ברור אם כלל זה הוא גם בשו"ע אדה"ז, ובפרט – בהל' יו"ט (וכבר העיר כן בקונט' הג"ל ע' קנב)⁸.

ובעיקר, בהקדים שכלל זה (שסתם ואח"כ וי"א הלכה כסתם) אינו גזה"כ, אלא סברא יש בו, והיא שלשון זה בא להורות שהעיקר כסברא הראשונה, כמובן. אבל לפ"ז הרי מובן שבנדו"ד שאני מכל שאר מקומות, שבהם אין מספיק לכתוב על הדעה השני' "ויש חולקים" כי צריך להוסיף ולהבהיר כמה פרטים מה בדיוק היא הדעה השני', וא"כ ה"י אפשר לכתוב שתיהן באותו אופן, כגון להתחיל שתיהן כ"א, וע"ד שהוא בסי' רעא סעיף יב ובסי' ערב סעיף יא. ומכיון שלא כתבו כן, זהו כדי לרמוז ולהודיע שדעה הראשונה עיקר ולכן הביאנוה בסתם.

משא"כ בנדו"ד, הרי כל החידוש הוא רק בדעה הראשונה, שהבא מחו"ל לא"י דינו שונה מכל שאר הבאים ממקום למקום (כגון בענין איסור עשיית מלאכה בער"פ לפני חצות), שאין עושין חומרי המקום שיצא משם, ולמרות שדעתו לחזור לחו"ל הרי הוא עושה יו"ט רק יום אחד בלבד, והדעה השני' שהבא מחו"ל לא"י דינו ככל שאר הבאים ממקום למקום שחומרי המקום שיצא משם ישנם עליו. וא"כ הרי אי אפשר בשום אופן לכתוב דעה זו בתחילה, כי אין בה שום חידוש, ובהכרח לכתוב בתחילה הדעה שיש בה חידוש, וכמו כן הדעה השני' אין מה לכתוב בה חוץ מ"ויש חולקין", היינו שהם חולקים על החידוש (של הדעה הא'). וא"כ נמצא שהבא מחו"ל לא"י הרי הוא ככל שאר הבאים ממקום למקום.⁹

8. מצינו בכ"מ בהל' יו"ט (כגון סי' תצח סעיפים יד, טז. תצט סעיף א. תקא סעיף יח. תקב סעיפים ח, ט. תקד סעיף א. תקה סעיף ה. תקו סעיף ו (ושם העיקר כסברא האחרונה). תקי סעיף א. תקי"א סעיפים א, ב) שאדה"ז הביא דעה ראשונה בסתם, ודעה שני' בל' "ויש חולקים ואומרים", ובכל זאת ממשיך ומכריע בפירוש בין הדעות, ואינו מסתפק וסומך על כלל הג"ל. ויש להאריך בזה, ואכ"מ.

(ונתבאר אצלנו במקום אחר שבשו"ע אדה"ז יש כמה חטיבות שנכתבו כל אחת מהן בסגנון אחר ולפי כללים אחרים (ולא הספיק לעשות עריכה סופית כללית). ואכן לשון זה "ויש חולקים ואומרים" (כמדומה) נמצא הרבה בהל' יו"ט וכו' (תצה-תרנא). ויש עוד דברים מיוחדים בחטיבה זו, כגון שמוכא בהם דין מכת מרדות לעובר על איסור דרבנן (אף שכמעט אינו נוהג בזה"ז – ראה שו"ע אדה"ז חו"מ הל' נזקי גרינ' סט"ז. רצ"ע ובירור אם מכת מרדות הנזכר שם היינו מאותו סוג שבגמרא. ואכ"מ) – כגון סי' תצו סעיף ג (אבל שם מקורו מהמפורש בשו"ע (סעיף א) ומג"א (סק"ב) שם). תק"ג סעיף ב. תרי"ב סעיף ח.

9. אלא שאפ"ל גם בנדו"ד שה"י לו להתחיל סעיף יא ב"י"א".

הוראת רבותינו נשיאינו ב"ר ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

לחו"ל יכול לסבור כסי"א בבן חו"ל הבא לא"י (והוא כמשמעות פשטות הלשון והסדר בדברי אדה"ז).

והנה לפי' הב' הלזה, הרי ברור למה כתב רק "ויש חולקין", כמשנת"ל באריכות (שהחידוש הוא בדיעה הא', והדיעה הב' רק מסירה את החידוש, וא"כ הרי זה נשאר כבס"ז).

וגם לפי' הא' הרי בהכרח שמ"ש בסי"א "ויש חולקין" הוא לומר דס"ל גם בזה (בבן חו"ל הבא לא"י) כמבואר בס"ז, וא"כ שוב הרי הוא צריך לומר רק "ויש חולקין" ותו לא.

ונמצא שראי' זו, שדעת אדה"ז לפסוק כדעיה הא' שבסעיף יא – אינה מוכחת.

אבל בר מן כל דין, הרי אפילו אי יהיבנא להו שזהו דעת אדה"ז, אי אפשר לפסוק כן הלכה למעשה. כי בפירוש כתב ואמר כ"ק אדמו"ר כו"כ פעמים (ענינים ד, ה. ובענין יו"ד: מנהגנו בפועל כו'¹³) שמנהגנו הוא "הוראת רבותינו נשיאינו", ודייק שלא לומר שזהו פס"ד אדה"ז¹⁴. והיינו שבנדו"ד פסקו רבותינו נשיאינו שלא ע"פ אדה"ז, כמו שהוא בנוגע לעוד כמה ענינים (וכמה אופנים בזה, כגון שהי' מסורה בידם שאדה"ז חזר בו ופסק כההוראה, או שזהו פס"ד הצ"צ, ועוד)¹⁵.

ז. הוראות רבותינו נשיאינו

ומעתה בואו ונראה מה הם פרטי ההוראה של רבותינו נשיאינו.

12. ודייק רבנו וכתב "בכ"מ", היינו שהדרך הרגילה בשו"ע אדה"ז היא שהוא כותב הדברים בלשונו שלו, אבל "בכ"מ" השאיר את הדברים כמו שהם בס' שקדמו לו, ואולי (או – וכנראה ש) הכוונה שאדה"ז לא הספיק לערוך את הדברים באופן סופי.
13. הלשון "מנהגנו בפועל" – מוכיח שאי"ז לפי שו"ע אדה"ז ("וגם בפשיטות" – נראה הכוונה שאי"ז הוראה בחשאי, כקצת הוראות אחרות).

14. כי אע"פ שאדה"ז הוא בכלל רבותינו נשיאינו, כפשוטו, מ"מ אם זהו פס"ד שלו בשו"ע נהוג לומר ע"ז שזהו א' פס"ד ב' שלו, ולא א' הוראת ב' רבותינו נשיאינו.

15. וזהו גם המענה למ"ש הרה"ג הרה"ח רש"י הכהן שיחי' "ונראה מדברי רבותינו נשיאינו, שאפילו לא מתייחסים לפסק-דין שבשו"ע (מהדורא בתרא). ועל כרחין צריכין למימר שהם למדו בדעת אדה"ז שם, לא כמו שפירש השער הכולל (וההולכים בעקבותיו), ולכן לא רק שלא הכריע פסק-דין של משנתו האחרונה של רבינו הזקן, אלא אפילו לא התייחסו לזה, וצ"ע איך פירשו אותו" (קונט' הנ"ל ע' קמט). ונראה כנ"ל בפנים, שאכן רבותינו נשיאינו אינם מתייחסים לפסק זה, לא מפני שהם מפרשים אותו באופן אחר, אלא מפני שהם פוסקים באופן אחר.

הוראת רבותינו נשיאינו ביר"ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

והוראת רבותינו היא שאפילו אם אינו עוקר דירתו, אלא בא לשם ביקור בלבד, אם בני ביתו אתו, הרי הוא כבני המקום (כדמוכח בענינים מס': כד. לז).

וטעמם ויסודם של רבותינו לומר כן אינו ידוע לנו, וצ"ע וחיפוש (וראה מ"ש בזה בקונט' הנ"ל ע' קלט בהערות).

ועוד פרט בהוראה – שעיקר בני ביתו של אדם (לענין זה עכ"פ) היא אשתו.

וצריך לברר ענין זה, שיש לפרשו בב' אופנים: (א) שבאם אשתו נשארה במקומו, הרי זה מחזק את ה"דעתו לחזור"¹⁶, משא"כ כשאשתו (ב"ב) עמו הרי יתכן שישאר במקום הזה. (ב) מה שצריך שתהי' אשתו עמו (הוא לא רק כדי להחליש את ה"דעתו לחזור", אלא) זהו גם כדי שתהי' לו קביעות במקום זה, שזה שאשתו עמו, הרי זה עצמו עושה לו קביעות במקום זה.

ונפק"מ לבחורים (ולשאר הלא נשואים), שלאופן הא' הרי הם כבני המקום שבאו לשם (שהרי אין להם ב"ב שיצטרכו לחזור אליהם), משא"כ לאופן הב', הרי מאחר שאין להם בני ביתם במקום, חסר בקביעותם שם, ומאחר שדעתם לחזור, עליהם לנהוג כמקום שבאו משם.

כי זאת לדעת, שהוריו אחיו ואחיותיו של אדם אין להם דין של בני בית של הבחור, כי בחור אין לו בית משלו, וא"כ אין לו גם בני בית, אלא להיפך, שהוא מבני ביתו של אביו (ואמו).

ונראה שזהו אופן הב', וכמה ראיות לזה. וזה יצא ראשונה, שבמכ' כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע הנ"ל (סעיף ז), כותב שהבחורים יעשו יו"ט שני מאחר שדעתם לחזור (וגם בנוגע לגדר הענין, מוכח כאופן הב' מלשון כ"ק אדמו"ר בענין יד: "הנה, כאשר נוסע עם בני ביתו – הרי זה באופן אחר לגמרי, שכן, במקרה כזה ישנם דינים וגדרים מיוחדים, דמכיון שבני ביתו נמצאים יחד עמו הרי זה פועל ענין של קביעות במקום זה"¹⁷).

ולכן בחורים עליהם לנהוג כמקום שבאו משם (אלא אם כן יש להם הענין ד"על דעת" שיתבאר בסעיף ט).

¹⁶. ראה ענין ד.

¹⁷. ולהעיר (להערה בעלמא) מלשון אדה"ו בקו"א סרס"ג ס"ק ב: "ועוד, שהיא (אשתו) בכלל בני ביתו כו" (של בעה"ב).

הוראת רבותינו נשיאינו ב"ר ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

אבל באמת נראה שפירוש הענין הוא פשוטו כמשמעו, שמכיון שבא על דעתו של הרבי, היינו שיעשה מה שהרבי יורה לו לעשות, כולל, שבאם הרבי יורה לו לישאר אצלו לתמיד – יעשה כן (והרי היו דברים מעולם שהרבי ציווה לבחורים לישאר לתמיד), הרי נמצא שאין דעתו לחזור.

וזה שייך רק בבחור, מה שאין כן בנשוי, מאחר שידוע שהרבי אינו מורה לו כלל לשנות את מקומו, הרי לא שייך אצלו כלל הענין של "על דעת".

ומזה מוכן ג"כ מ"ש כ"ק אדמו"ר שהתנאי ב"על דעת" הוא שיהי' בחור חסידי דוקא, כי באם אינו כזה, הרי לאו דוקא שהוא מוכן לציית למה שיאמר לו הרבי, וא"כ הרי נמצא שמה שדעתו לחזור הוא מוחלט.

ומוכן ג"כ שמי שדעתו לחזור בפועל, ואין סבירות שהרבי יורה לו לישאר, הרי זה שהיותו אצל הרבי הוא חשוב אצלו ביותר, אינו מבטל, ואפילו לא גורע, מהתוקף של דעתו לחזור.

וכמו שסיפר הגה"ח הרב דוד חנונין ז"ל (ענין כא):

"נסעתי לחגוג את ימי תשרי בחצרות כ"ק אדמו"ר זי"ע, בשנת תשי"ט. באחת מימי החג, כשהוזמנתי לסעוד על שלחן רבינו, שאל אחד האורחים מארץ-הקודש ת"ו את כ"ק רבינו זי"ע, איך עליו להתנהג לענין יו"ט שני. כ"ק אדמו"ר הפנהו אלי, באמרו 'הרי כאן נמצא רב מארץ-הקודש'. הגבתי: 'הרי הקביעות שלי היא כאן אצל הרבי!'. על זה הגיב כ"ק רבינו: 'הרי יש בידך מוסדות ה'רשת' בארץ הקודש!'. "

ויש לציין:

(א) הגר"ד חנונין ז"ל הי' אז אלמן, אבל בניו (היינו בני ביתו) היו אז באה"ק.

(ב) כאן לימדנו רבינו כלל גדול, שאע"פ שברוחניות הענינים אמיתת מקומו של השליח הוא (או – צ"ל) אצל הרבי, כמבואר באריכות בלקו"ש ח"י שיחה א' לפ' וישלח (על תורת הה"מ עה"פ "וישלח יעקב מלאכים" ופירוש רש"י "מלאכים ממש", שרק הממשות של המלאכים שלח יעקב אל עשיו, אבל רוחניותם נשארה אצלו, עיי"ש) – מ"מ לענין יו"ט שני

הוראת רבותינו נשיאינו ב"ר ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

והמענה הי' כהוראת רב (או – רבנים). והשלוחים עשו כפי שהורו להם הרבנים שאותם שאלו.²⁰

אולם כבר בתקופת חה"ש דשנה ההיא ענה הרבי להרמ"ש אשכנזי "שעל השלוחים לנהוג יום אחד של חג" (ענין לה. וראה גם שם לו).

המציאות היתה שבזמן ההוא רוב השלוחים (או חלקם) הי' דעתם לחזור, מכיון שלא הי' ידוע עדיין רצונו הק' של הרבי בענין שליחות זו. וא"כ למה אמר הרבי לעשות יום א', ובשלמא אלו שהגיעו עם בני ביתם – מובן, אבל מאיזה טעם הבחורים יעשו יום אחד.

ונראה שזהו ג"כ מטעם הנ"ל, שמכיון שכל השלוחים (כולל הבחורים) היו מוכנים לציית לרבי, ובאם הוא יאמר לישראל שם יעשו כן, היינו שבאו לאה"ק על דעת הרבי, לכן זהו מקום קביעותם, אפילו באם מצד עצמם דעתם לחזור.

יא. ההוראה לשאול רב

בתשרי תשי"ב ביקר הגה"ח ר' משה וועבער ז"ל בחצרות הקודש, ולפני חה"ס שאל את כ"ק אדמו"ר איך לנהוג ביו"ט שני, וענה לו שישאל רב ויעשה כדבריו. ואז הרמ"ו שאל את אבי מורי הרב ז"ל שפסק לו לנהוג יום אחד.

באחת מסעודות היו"ט "התלונן" רמ"ו באזני כ"ק אדמו"ר על פס"ד זה, ואמר לו כ"ק אדמו"ר: הרי יכולתם לשאול רב אחר – את השעה"כ.

אבל למעשה, מאחר ששאל את אדמו"ר, הי' לו לנהוג כן.

דברים דומים של כ"ק אדמו"ר נמצאים בענין לג.

ונמצינו למדים, שאע"פ שרבותינו נשיאינו היו להם הוראות ברורות בנושא זה, בכל זאת אם היו שואלים רב שפוסק אחרת, אפשר (או – יש) לנהוג כפסקו (והדברים צריכים ביאור, ועוד חזון למועד בעזה"י).

19. להעיר שהמכ' דתשי"ח (ענין י"ד) התפרסם לראשונה בלקו"ש חי"א בהוספות, והוא הספר שהרבי נתן בידו הק' לכאו"א מהשלוחים לפני נסיעתם.

20. אדמו"ר הרב ז"ל ביאר בהזדמנות הזאת שאין סתירה ממכ' דתשי"ח, כי שם מדייק בלשונו הק' "קא סלקא דעתך" לחזור, ולא – "דעתו לחזור".

הוראת רבותינו נשיאינו ביר"ט שני להבאים והולכים מהכא להתם

בוא וראה עד כמה הי' ענין זה (לנהוג יו"ט שני כמקום שדעתו לחזור אליו) חזק אצל כ"ק אדמו"ר, שפעם הורה להוריד ש"צ מלעבור לפני התיבה, מאחר שהוא בן א"י ודעתו לחזור (ראה בקונטרס הנ"ל ענף ז' ובהערות). והרי בנוסף לעצם הענין דזהירותו המופלגה של כ"ק אדמו"ר לא לפגוע באף בן ישראל, ואפילו לא במשהו דמשהו, הרי בנדו"ד יש גם הלכה השייכת לזה (ראה שו"ע אדה"ז סי' ס"ט סעיף ח. עיי"ש), ובכ"ז הורה כ"ק אדמו"ר כנ"ל.

ובקשתי שטוחה לפני המעיינים, ובפרט הרכנים היושבים על מדין, לעיין בכהנ"ל ולמישקל ולמיטרי בכל מה שאמרו בענין זה, וישאו ויתנו אלו כנגד אלו, עד שיגיעו לעמק השווה הוא עמק המלך, שכל אנ"ש יעשו מעשה אחד.

